

Masarykova univerzita	
Fakulta	Filozofická fakulta
Obor řízení	Obecná a diachronní lingvistika
Uchazeč	doc. Christophe Gérard L. Cusimano, PhD
Pracoviště uchazeče	Filozofická fakulta, Masarykova univerzita
Složení komise	
Předseda	prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc. <i>Filozofická fakulta, Masarykova univerzita</i>
Členové	prof. RNDr. Václav Blažek, CSc. <i>Filozofická fakulta, Masarykova univerzita</i> Univ.-Prof. Dr. Michael Metzeltin <i>Universita Viedeň</i> Prof. Philippe Monneret <i>Univeerzita Paříž IV Sorbonne</i> doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D. <i>Univerzita Karlova</i>

Hodnocení vědecké / umělecké kvalifikace uchazeče

Christophe Gérard L. Cusimano vystudoval počítačovou a pak diskurzivní lingvistiku na univerzitách v Provinci (2003) a v Metách (2004), kde také obhájil doktorskou práci z obecné lingvistiky (2007). Následně působil jako odborný asistent na univerzitách v Provinci, Lille 3 (2007-2009), na Kypru (2008-2009), od roku 2009 je zaměstnán na Ústavu románských jazyků a literatur FF MU, kde obhájil (2015) habilitační práci *La sémantique contemporaine. Du sème au thème*, vydanou pařížskou Sorbonnou (2012).

Pohled na publikační seznam Christopa Cusimana ukazuje nejen jeho zaměření, ale také to, že těžiště jeho badatelské činnosti spočívá nikoli v článcích a konferenčních příspěvcích (25), nýbrž v editorství (6), kapitolách v knize (2) a zejména v 6 knižních publikacích. Ke dvěma z nich, především k jeho *Polysémie. Essai de sémantique générale* (Paris, L'Harmattan, 2008), pak odkazuje nejvíce citací, tak jako k jeho další monografii vydané v zahraničí (*Le Sens en mouvement - Études de sémantique interprétative*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2015). Cusimanův zájem o sémantiku přesahuje striktně lingvistický záběr a zkoumá vyjadřování obecně. Na jedné straně směřuje k sémantice ve spojitosti s literaturou a literárními projevy, na druhé straně se zabývá fundamentálním výzkumem zdrojů řeči, paměti a jejich ztráty při rozpadu kognitivních schopností. Sem náleží jeho dlouholetá výzkumná spolupráce s francouzskými lékaři a odborníky na Alzheimerovu chorobu v Roubaix. Výstupem je monografie *Langage et neurologie : la Maladie d'Alzheimer*. London, ISTE Editions, 2020). V té souvislosti je záhodno dodat, že Christophe Cusimano významně do své vědecké práce zapojuje doktorandy a vede je a k aplikovanému výzkumu. Výzkum ztráty řeči tak vedl k práci jedné z Cusimanových doktorandek (Kristýna Vítková: *Stratégies discursives des patients devant l'apparition de pertes de mémoire: entre plainte mnésique et dénégaration*, 2025). Kognitivistickým směrem pak byla zaměřena práce další doktorandky, která za kontrastivní výzkum jazyka hudby a přirozeného jazyka ve spolupráci s vídeňským, ale i jinými pracovišti, získala Cenu Galliky za nejlepší doktorskou práci roku (Alice Karbanová: *Décoder la symphonie du langage et de la musique: la dynamique cognitive de l'interprétation des chansons*, 2025). Ve spolupráci s touto doktorandkou pak Christophe Cusimano vydal i kognitivistickou práci o procesech týkajících se čtení a opakovaného čtení *Relire ou ne pas relire : Enjeux, stratégies et usages*, Berlin, Peter Lang, 2025). Knižní podobu mají též Cusimanovy práce na rozhraní lingvistiky, literatury a didaktiky *La Maison aux mille étages de Jan Weiss: Un roman précurseur, matrice de rêves* (Paris, L'Harmattan, 2021) a dvojí vydání sémantiky textů populárního zpěváka *Du rose aux reflets bleus. Bashung entre les lignes*, Brno, Masarykova univerzita, 2016 a 2017).

Zmíněným dvěma směřům výzkumu Christopa Cusimana odpovídají další publikace. K literárně lingvistickému zaměření se vážou jednak kapitoly v knize, např. "La Rencontre" de Jorge Luis Borges – *Un objet sémiotique complexe* (In Wolowska, Katarzyna. *Etudes de linguistique littérature et art – Les Facettes de l'interprétation multiple*, Berlin, Peter Lang, 2019), jednak články jako *Kafka-like et kafkaïen : approche morphologique et sémantique es dérivés du nom d'auteur Kafka*, (La Linguistique, 2015). Spojení výzkumu s neurologií a kognitivistikou se zas blíží jiné práce, např. *Réflexions critiques sur les tests lexicaux proposés aux malades d'Alzheimer* (Texte ! Textes et Cultures, 2016). Až na několik výjimek publikuje Christophe Cusimano v zahraničí, jak dokládají výše uvedené údaje. Kvalitě publikací odpovídají ohlasy: 73 citací, z toho 20 ve WOSu/Scopusu. O ohlasu Cusimanovy práce svědčí i to, že dvě jeho monografie byly vyžádány přeloženy: do angličtiny to je výstup výzkumu Alzheimerovy choroby *Language and Neurology. Alzheimer's Disease* (London, ISTE 2021), do chorvatštiny pak profilová lingvistická práce *La sémantique contemporaine. Du sème au thème*, která má v chorvatštině titul *Suvremena sémantika. Od sema do teme*, (Zadar, 2016). Za svou práci a výzkum v oblasti Alzheimerovy choroby obdržel Christophe Cusimano v roce 2022 MUNI Scientist Award.

Závěr: Vědecká / umělecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení na jmenování profesorem v oboru Obecná a diachronní lingvistika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Christophe Cusimano vnesl do Ústavu románských jazyků a literatur vklad svých francouzských a mimofrancouzských zkušeností z výzkumů v Indii a Brazílii a z působení na Kypru. Je profilovým pracovníkem a pilířem oboru. Vede lingvistické předměty v bakalářském a magisterském

studiu, patří mezi oblíbené a vyhledávané pedagogy. Ve výuce je inovativní, zavádí do seminářů principy kooperativní výuky. Pedagogickou práci obohacuje i zdrojově: například k výuce ustálených slovních spojení využil v jazykových seminářích komiksové seriály apod.

Na jeho kontě je 55 bakalářských a 52 magisterských diplomových prací, z toho 4 magisterské práce vedl ve Francii, na Université de Lille a École d'Orthophonie v Besançonu. K doktorátu dovedl na FF MU 4 doktorandky, z toho 2 summa cum laude, z nichž jedna, jak uvedeno výše, získala cenu Gallica v celorepublikové soutěži doktorátů zaměřených na francouzštinu a frankofonní problematiku. V minulosti vedl doktorandku z Universidade de Campinas v Brazílii a současnosti vede doktorandku na Univerzitě Marie a Louise Pasteurových v Besançonu v rámci Association pour le Développement de la Neurologie Appliquée na téma vlivu mateřského a nemateřského jazyka na pracovní paměť vícejazyčných jedinců.

K výuce uveřejnil 4 důležité gramatické práce inovující pohled na jazyk a jeho výuku. Zmiňme především Grammaire descriptive du français.: Pronoms. (Munipress, 2016) a teorii syntaxe Grammaire-Grimoire du français : Initiation à la syntaxe de Tesnière (Munipress, 2018).

K popularizačním výstupům patří Cusimanovy rozhlasové pořady pro France-Inter a televizi.

Je členem oborové rady doktorského studia Románských jazyků a garantem magisterského studia francouzštiny.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení na jmenování profesorem v oboru Obecná a diachronní lingvistika.

Hodnocení uchazeče jako význačné a uznávané vědecké / umělecké osobnosti v daném oboru

Doporučující dopisy — od prof. Ondřeje Peška, v současnosti předního lingvistického teoretika v oblasti francouzské jazykovědy, od prof. Stefana Schneidera z University v Grazu a prof. Margarety Kastberg Sjoblom z University Marie & Louise Pasteurových v Besançonu — ilustrují trojí rozměr — český, středoevropský a evropský — vědecké a pedagogické spolupráce Christopa Cusimana. Krom publikací a ohlasů o tom svědčí rovněž zvané přednášky. V českém kontextu spolupracuje Christophe Cusimano s Pražským lingvistickým kroužkem při konfrontaci českého a francouzského strukturalismu. Středoevropský rozměr se týká především přednášek v rámci CEEPUSu a koordinace programu Romance Languages and Cultures Strategies of Communication and Culture Transfer in Central Europe, francouzská spolupráce s Roubaix, Besançonem a dalšími francouzskými pracovišti se krom přednášek soustřeďuje na výzkum a vedení magisterských a doktorských prací. Je zapojen do výzkumu tří francouzských institucí. Počínaje rokem 2017 je to oddělení neurologie a geriatrie Centre Hospitalier de Roubaix, kde je konzultantem na problematiku paměti, v letech 2020 a 2021 spolupracoval s oddělením ortofonie při Univerzitě Marie a Louise Pasteurových v Besançonu, od roku 2025 pak přešel k oddělení Association pour le Développement de la Neuropsychologie Appliquée při téže univerzitě a zabývá se sceeningem paměti.

Své poznatky měl možnost přednést na řadě konferencí: v Šanghaji, Helsinkách, Metách, Toulouse, Rouenu, Aix-en-Provence, Nikosii, ale také v Brně, kam dokáže přitáhnout čelné zahraniční lingvisty.

Závěr: Uchazeč **je** význačnou a uznávanou vědeckou osobností v daném oboru. Významně se **zasluhuje** o profilování a rozvoj tohoto oboru. **Představuje** jednu z vůdčích osobností vědecké školy nebo výzkumného týmu v oboru.

Výsledek tajného hlasování komise

Hlasování se uskutečnilo: elektronicky

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a profilu uchazeče jako význačné a uznávané vědecké osobnosti předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh **jmenovat uchazeče profesorem** v oboru Obecná a diachronní lingvistika.

V Brně dne 15.09.2026

prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc.

.....